

میزان همخوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه «چکیده پایان نامه‌های ایران»

محسن نوکاریزی (نویسنده مسئول)
دانشیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه بیرجند
nowkarzi@yahoo.com

کلثوم دهقانی
کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه بیرجند
hdehghani37@yahoo.com
تاریخ دریافت: ۱۳۸۹/۶/۷؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۱۱/۹

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر بررسی میزان همخوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان نامه‌ها توسط متخصصان موضوعی با توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه «چکیده پایان نامه‌های ایران» می‌باشد.

روش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و روش استفاده شده تحلیل محتوا است. یک سیاهه وارسی مشکل از ۳۲ معیار برای بررسی ابعاد پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است. افزون بر این، از متخصصان موضوعی حوزه‌های مورد بررسی نیز برای انجام پژوهش بهره گرفته شده است. جامعه آماری پژوهش رکوردهای موجود در پایگاه اطلاعاتی چکیده پایان نامه‌های ایران (۷۴۵۰۰ رکورد) از سال ۱۳۸۵-۱۳۶۸ است. با استفاده از فرمول تعیین حجم نمونه از هر حوزه علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی و کشاورزی ۱۰۰ رکورد به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که بین تعداد گروه‌های کلیدواژه‌ای چکیده پایان نامه‌ها و همخوانی آن‌ها با توصیفگرها و همچنین بین تعداد کلیدواژه‌های مستخرج و تعداد توصیفگرها نیز رابطه معنی‌داری وجود دارد. در حوزه‌های موضوعی مختلف و همچنین دوره‌های زمانی مختلف بین همخوانی کلیدواژه‌های مستخرج با توصیفگرها تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بازیابی بیشتر از طریق توصیفگرها در مقایسه با کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده، اثربخشی طرح‌هایی را نشان داد که به منظور افزایش ارتباط بین توصیفگرها هم موضوع در این پایگاه صورت گرفته است. از نظر نظام دستوری، ۵۰/۲۶ درصد توصیفگرها به صورت ترکیب‌واژه، ۴۹/۷۴ درصد تک‌واژه، ۹۳/۲ درصد مفرد و ۶/۸ درصد به صورت جمع تهیه شده‌اند.

احالت/ارزش: یافته‌های این پژوهش می‌تواند به نمایه‌سازان و مدیران پایگاه چکیده پایان نامه‌های ایران در شناسایی نکات قوت و ضعف در نمایه‌سازی پایان نامه‌ها و همچنین همکاری با متخصصان موضوعی نمایه‌سازی مدارک کمک کند.

کلیدواژه‌ها: نمایه‌سازی، پایان نامه‌ها، کلیدواژه‌ها، توصیفگرها، پایگاه چکیده پایان نامه‌های ایران.

مقدمه

بازیابی اطلاعات یکی از کارکردهای اصلی مراکز اطلاع‌رسانی است. عصر حاضر را عصر انفجار اطلاعات نامیده‌اند. تولید علم با سرعت بسیار زیادی در سراسر دنیا در حال پیشرفت است و نظام‌های پیوسته و غیرپیوسته الکترونیکی دامنه گسترش تولیدات علمی را افزایش و سرعت دسترسی به آن را در زمانی اندک میسر کرده است. پیشرفت علم و دانش بشری جز از طریق دسترسی به اطلاعات قبلی و فعلی و استفاده بهینه از آن میسر نخواهد بود.

با توجه به اهمیت محتوای اطلاعاتی پایان‌نامه‌ها، اطلاع از وجود آن‌ها و امکان دستیابی سریع و مستمر به محتوای اطلاعاتی آن‌ها از اهمیت خاصی برخوردار است. این مهم جز از طریق سازماندهی و پردازش اطلاعات این مدارک در قالب پایگاه اطلاعاتی میسر نیست. در همین راستا پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران بر آن شد تا از طریق نمایه‌سازی پایان‌نامه‌ها «پایگاه چکیده پایان‌نامه‌های ایران» را راه‌اندازی کند. نمایه‌سازی این منابع به شیوه همارا و با استفاده از زبان ترکیبی (کنترل شده و طبیعی) انجام می‌شود. منابع اصلی انتخاب توصیفگرها عبارت‌اند از: عنوان، چکیده (از سال ۱۳۶۸ چکیده به عناصر اطلاعاتی هر رکورد اضافه شد)، فهرست مندرجات، فرهنگ‌های موضوعی دو زبانه انگلیسی- فارسی و چند اصطلاحات‌نامه (معمار‌طلوی، ۱۳۸۱).

همان‌طور که ذکر گردید؛ در پایگاه چکیده پایان‌نامه‌های ایران، چکیده به عنوان یکی از منابع اصلی انتخاب توصیفگرها به نگام نمایه‌سازی پایان‌نامه‌ها است. چکیده علاوه‌بر اینکه به منزله وسیله‌ای کمکی در بازیابی اطلاعات است؛ به عنوان ابزار بهبود نمایه نیز به کار می‌رود. در نظام نمایه‌سازی با واژگان کنترل شده از واژه‌های چکیده می‌توان برای افزایش بازیافت در بازیابی بهره گرفت. در موضوع‌های جدید، واژه‌های چکیده جزء جدایی‌ناپذیر هدف جست‌وجوست. در برخی موارد، احتمال دارد اصطلاح‌های موضوعی مناسبی به عنوان واژگان کنترل شده انتخاب نشده باشد؛ در نتیجه به جای جست‌وجو براساس توصیفگرها، جست‌وجو براساس زبان طبیعی متن چکیده‌ها می‌تواند در بازیابی‌های بهتر مفید باشد (پائو، ۱۳۷۸).

علی‌رغم اینکه در «پایگاه چکیده پایان‌نامه‌های ایران» برای نمایه‌سازی مدارک از دو زبان طبیعی و کنترل شده بهره گرفته شده است، اما میزان بهره‌گیری از زبان طبیعی در نمایه‌سازی

تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های مبادله

میزان همخوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در ...

منابع موجود در این پایگاه مشخص نیست؛ به گونه‌ای که وجود مشکل در این زمینه ممکن است مانع ایفای رسالت اصلی این پایگاه، یعنی ارائه بهترین خدمات به بهره‌گیران شود. تاکنون پژوهشی توسط ایرانشهری (۱۳۸۲) در زمینه نقش و اهمیت کلیدوازه‌های عنوان پایان‌نامه‌ها در فعالیت‌های سازماندهی و اشاعه اطلاعات این منابع انجام شده است. اما، پژوهشی در زمینه نقش و اهمیت کلیدوازه‌های موجود در چکیده پایان‌نامه‌ها در فعالیت‌های سازماندهی و اشاعه اطلاعات صورت نگرفته است.

در پایگاه «چکیده پایان‌نامه‌های ایران» از کلیدوازه‌های موجود در چکیده‌ها نیز در نمایه‌سازی مدارک استفاده شده است. برای اطمینان و آگاهی از میزان استفاده از کلیدوازه‌های چکیده؛ در این پژوهش سعی شده است تا میزان همخوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده‌ها با توصیفگرهای اختصاص داده شده توسط نمایه‌سازان در نمایه‌سازی چکیده پایان‌نامه‌های ایران مورد بررسی قرار گیرد.

اهداف پژوهش

هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین میزان همخوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها توسط متخصصان موضوعی با توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه «چکیده پایان‌نامه‌های ایران» است. در همین راستا و برای رسیدن به این هدف، اهداف فرعی زیر مورد توجه قرار گرفت:

- تعیین تأثیر افزایش تعداد کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده بر تعداد توصیفگرهای نمایه‌سازان؛
- تعیین میزان همخوانی کلیدوازه‌های چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در حوزه‌های موضوعی مختلف و همچنین در دوره‌های زمانی مختلف؛
- تعیین میزان بازیابی با استفاده از کلیدوازه‌های چکیده و توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه اطلاعاتی؛
- تعیین نظام دستوری توصیفگرها و تعیین میزان انسجام بین نمایه‌سازان و متخصصان موضوعی.

فرضیه‌های پژوهش

۱. بین تعداد گروه‌های کلیدوازه‌ای مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها و میزان هم‌خوانی آن‌ها با توصیفگرها نمایه‌سازان رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۲. بین تعداد کلیدوازه‌های مستخرج و تعداد توصیفگرها اختصاص یافته رابطه معنی‌دار وجود دارد.
۳. بین هم‌خوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرها نمایه‌سازان در حوزه‌های موضوعی مختلف تفاوت معنی‌دار وجود دارد.
۴. بین میانگین تعداد کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌های حوزه‌های موضوعی مختلف تفاوت معنی‌دار وجود دارد.
۵. بین هم‌خوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرها نمایه‌سازان در دوره‌های زمانی مختلف تفاوت معنی‌دار وجود دارد.
۶. بین میزان بازیابی با استفاده از کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده و میزان بازیابی با توصیفگرها نمایه‌سازان تفاوت معنی‌دار وجود دارد.

پرسش‌های اساسی

۱. چند درصد توصیفگرها از کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده گزینش شده‌اند؟
۲. توصیفگرها از نظر نظام دستوری چگونه هستند؟
۳. چه میزان انسجام بین نمایه‌سازان و متخصصان موضوعی وجود دارد؟

پیشینه

تاکنون پژوهش‌های زیادی در سراسر جهان پیرامون این حوزه و مسائل جنبی و مرتبط با آن انجام شده است. اما در مورد کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده و نقش و اهمیت آن‌ها در سازماندهی مدارک، کمتر مطالعه شده است. با وجود این، در این بخش به بررسی و مرور برخی پژوهش‌های انجام شده در این حوزه که به طور نسبی با این پژوهش ارتباط دارند، اشاره می‌شود. در پژوهشی میزان انتظام میان توصیفگرها نمایه‌سازان و کلیدوازه‌های عنوان پایان‌نامه‌های دکتری تخصصی کودکان، زنان، قلب و عروق و روان‌پزشکی توسط انصاری

(۱۳۷۹) مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات لازم از ۵۰۶ عنوان پایان‌نامه و با استفاده از سیاهه وارسی جمع‌آوری شد. نتایج نشان داد که در مجموع ۷۰/۳ درصد انتباط میان توصیفگرها و کلیدواژه‌های عنوان وجود دارد.

ایرانشاهی (۱۳۸۲) در پژوهشی میزان هم‌خوانی کلیدواژه‌های عنوان و توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه «چکیده پایان‌نامه‌های ایران» را بررسی کرد. جامعه پژوهش شامل همه رکوردهای موجود در این پایگاه از آغاز تا سال ۱۳۸۱ در حوزه‌های موضوعی مختلف (علوم انسانی، علوم پایه، علوم پزشکی، فنی و مهندسی، کشاورزی و هنر) بود. یافته‌های پژوهش نشان داد که بین میانگین کلیدواژه‌های عنوان در حوزه‌های مورد بررسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد و ۴۵ درصد توصیفگرهای نمایه‌سازان را کلیدواژه‌های عنوان تشکیل می‌دهند که با در نظر گرفتن هم‌خوانی نسبی، این رقم به ۶۷ درصد افزایش می‌یابد.

در پژوهشی دیگر میزان هم‌خوانی کلیدواژه‌های نویسنده‌گان مقالات علمی با توصیفگرهای اختصاص یافته از سوی نمایه‌سازان به این مقالات توسط گیل-لیوا و انسو آرویو^۱ (۲۰۰۷) بررسی شد. جامعه پژوهش ۶۴۰ مقاله از پایگاه‌های ایستا^۲، کب^۳، اینسپک^۴ و لیزا^۵ در نظر گرفته شد. پس از انجام مقایسه، نتایج پژوهش نشان داد که ۲۵ درصد کلیدواژه‌های اختصاص یافته توسط نویسنده‌گان هم‌خوانی کامل و ۲۱ درصد هم‌خوانی نسبی با توصیفگرها دارند. با محاسبه هم‌خوانی نسبی و کامل با هم‌دیگر، ۴۶ درصد هم‌خوانی بین کلیدواژه‌ها و توصیفگرها وجود دارد.

به طور کلی، پس از بررسی متون و منابع مرتبط با نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی در داخل و خارج از ایران می‌توان گفت که تأکید همگی این متون بر بررسی میزان هم‌خوانی کلیدواژه‌های عنوان و کلیدواژه‌های نویسنده‌گان با توصیفگرهای نمایه‌سازان است. اما، پژوهشی در مورد میزان هم‌خوانی کلیدواژه‌های چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان انجام نشده است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر نوع کاربردی و از نظر روش، تحلیل محتوا است. جامعه آماری

1. Gil-Leiva & Alonso-Arroyo
3. CAB

2. ISTA
4. INSPEC

5. LISA

پژوهش، ۷۴۵۰۰ عنوان پایان‌نامه است که در پایگاه «چکیده پایان‌نامه‌های ایران» از سال ۱۳۶۸-۱۳۸۵ در چهار حوزه موضوعی علوم انسانی، علوم پایه، فنی و مهندسی و کشاورزی ذخیره شده‌اند. در این پژوهش از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای در دو مرحله استفاده شد. در مرحله نخست حوزه‌های موضوعی به عنوان طبقات جامعه در نظر گرفته شد. در ادامه، با استفاده از فرمول کهن، مورگان و کرجسی^۱ (دیانی، ۱۳۸۲) حجم نمونه مربوط به هر طبقه محاسبه شد. چون در پژوهش‌های قبلی تخمین مناسی برای p وجود نداشت؛ بنابراین مقدار p مساوی ۰/۰۵ درنظر گرفته شد که بدین ترتیب، بیشترین حجم نمونه ممکن برای انجام پژوهش به دست آمده است. همچنین مقدار خطای حاصل از برآورد آماری $\alpha = 0/05$ ، $X = 1/96$ و مقدار d نیز برابر $0/01$ درنظر گرفته شد. برای اساس حجم نمونه در هر طبقه به طور جداگانه محاسبه شده که برای علوم انسانی ۹۵ رکورد، علوم پایه ۹۵ رکورد، فنی و مهندسی ۱۰۰ رکورد، و کشاورزی ۹۴ رکورد به دست آمد.

برای امکان مقایسه بهتر یافته‌های هر حوزه در مراحل بعد، حجم نمونه مربوط به هر طبقه با اندکی تغییر، ۱۰۰ درنظر گرفته شد. در مرحله دوم پژوهش، از هر حوزه موضوعی، رشته‌های تحصیلی موجود در دانشگاه بیرون گردید و به عنوان طبقات مورد نظر جامعه پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند. دلیل اصلی این کار دسترسی به متخصصان حوزه‌های موضوعی مختلف برای بررسی چکیده‌ها و تعیین کلیدواژه‌ها توسط آن‌ها بود.

ابزار گردآوری اطلاعات مورد نیاز برای این پژوهش، سیاهه وارسی است. این سیاهه وارسی بر مبنای مقوله‌های سیاهه وارسی دو پژوهش گیل-لیوا و انسو آرویو (۲۰۰۷) و ایرانشاهی (۱۳۸۲) و نیز اهداف، فرضیه‌ها و پرسش‌های پژوهش حاضر طراحی شد که شامل ۳۲ معیار بود. به منظور استخراج کلیدواژه‌های چکیده‌ها، چکیده پایان‌نامه‌های تهیه شده در بین متخصصان موضوعی هر رشته در سطح دانشگاه بیرون گردید در حوزه‌های موضوعی مورد بررسی توزیع شد. لازم به ذکر است که برای استخراج تعداد کلیدواژه‌های موضوعی محدودیتی در نظر گرفته نشد.

۱ . Cohen, Morgan & Kerjcie

یافته‌ها

در این قسمت هر یک از فرضیه‌ها و سؤال‌های پژوهش مورد تحلیل‌های آماری قرار گرفته و نتایج در قالب جداول ارائه شده است.

در فرضیه ۱ رابطه بین تعداد گروههای کلیدواژه‌ای چکیده پایان‌نامه‌ها و میزان همخوانی آن‌ها با توصیفگرهای نمایه‌سازان مورد بررسی قرار گرفت. برای آزمون این فرضیه از آزمون همبستگی کندال^۱ استفاده شد. با توجه به جدول ۱، یافته‌ها نشان داد که در سطح ۰/۰۵ بین تعداد گروههای کلیدواژه‌ای چکیده پایان‌نامه‌ها و میزان همخوانی آن‌ها با توصیفگرهای رابطه معنی‌داری وجود دارد ($p\text{-value} = ۰/۰۰۰$; $r = ۰/۹۹۵$).

جدول ۱. توزیع فراوانی و آزمون رابطه معنی‌داری بین تعداد گروههای کلیدواژه‌ای چکیده و میزان همخوانی آن‌ها با توصیفگرهای نمایه‌سازان

متغیرها	انحراف معیار	میانگین	r	p-value
همخوانی (کامل و نسبی)	۲۷۹/۹۵۶	۵۷۳/۹۸	.۹۹۵	.۰۰۰
تعداد کلیدواژه‌ها	۴۹۳/۵۹۶	۱۰۱۴/۵۳		

در فرضیه ۲ پژوهش، رابطه بین تعداد کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها و تعداد توصیفگرهای اختصاص یافته بررسی شد. در این فرضیه، برای اطلاع از وجود هرگونه رابطه معنی‌دار، از آزمون همبستگی پیرسون^۲ استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، یافته‌ها نشان داد که در سطح ۰/۰۵ بین تعداد کلیدواژه‌های مستخرج و تعداد توصیفگرهای اختصاص یافته رابطه معنی‌داری وجود دارد ($p\text{-value} = ۰/۰۰۰$; $r = ۰/۱۷۹$).

جدول ۲. توزیع فراوانی و آزمون رابطه معنی‌داری بین تعداد کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده و تعداد توصیفگرهای نمایه‌سازان

متغیرها	فراوانی	میانگین	انحراف معیار	r	p-value
کلیدواژه‌ها	۴۰۰	۵/۰۱	۱/۶۵	.۱۷۹	.۰۰۰
توصیفگرهای نمایه‌سازان	۴۰۰	۴/۷۶	۱/۶۹		

1. Kendall

2. Pearson

در فرضیه ۳ تفاوت معنی‌دار بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرها نمایه‌سازان در حوزه‌های موضوعی مختلف آزمون شد. برای اطلاع از وجود یا عدم وجود هر گونه تفاوت معنی‌داری، داده‌های به دست آمده از سیاهه وارسی – به دلیل عدم برابری واریانس‌ها – با استفاده از آزمون ناپارامتری کروسکال والیس^۱ بیکدیگر مقایسه شدند.

(جدول ۳)

یافته‌ها نشان داد که بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها با توصیفگرها در حوزه‌های موضوعی مختلف در سطح ۵٪ تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p-value = 0.02$). در مورد «هم‌خوانی کامل» بین حوزه‌های علوم انسانی و علوم پایه ($p-value = 0.000$) و حوزه‌های علوم انسانی و فنی و مهندسی ($p-value = 0.01$) تفاوت معنی‌دار است. در مورد «هم‌خوانی نسبی» بین حوزه‌های علوم انسانی و علوم پایه ($p-value = 0.01$)، علوم انسانی و فنی و مهندسی ($p-value = 0.01$) و کشاورزی و فنی و مهندسی ($p-value = 0.02$) تفاوت معنی‌دار وجود دارد. در مورد «عدم هم‌خوانی» کلیدواژه‌های مستخرج با توصیفگرها فقط بین حوزه‌های علوم انسانی و علوم پایه ($p-value = 0.016$) تفاوت معنی‌دار است.

جدول ۳. آزمون معنی‌داری تفاوت بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرها نمایه‌سازان در حوزه‌های مختلف

هم‌خوانی کامل	هم‌خوانی نسبی	عدم هم‌خوانی	Chi-Square
۲۷/۷۰۷	۲۰/۵۱۰	۹/۱۲۱	
درجه آزادی			df
۳	۳	۳	
.۰۰۰	.۰۰۰	.۰۰۲۸	p-value

در فرضیه ۴ تفاوت بین میانگین کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها در حوزه‌های موضوعی مختلف سنجیده شد. برای اطلاع از عدم وجود یا وجود هر گونه تفاوت معنی‌داری از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد. قبل از انجام آزمون تحلیل واریانس، از آزمون لوین جهت بررسی همگنی واریانس‌ها استفاده شد. براساس یافته‌های جدول ۴، مشخص گردید که در سطح ۵٪ تفاوت بین میانگین تعداد کلیدواژه‌ها در حوزه‌های موضوعی مختلف

1. Kruskal-Wallis

تحقیقات اطلاع‌رسانی و

کتابخانه‌های میانگین

میزان همخوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در ...

معنی دار است. برای این که دقیقاً مشخص شود که تفاوت معنی دار مشاهده شده مربوط به کدام حوزه‌ها می‌باشد، از آزمون تعقیبی (دانکن^۱) استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که تفاوت بین میانگین کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌های حوزه علوم پایه با همه حوزه‌ها به جز فنی و مهندسی معنی دار است. (جدول ۵)

جدول ۴. توزیع فراوانی و آزمون معنی داری تفاوت بین میانگین‌های کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده‌ها در حوزه‌های موضوعی مختلف

p-value	F	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغیرات	آزمون لوین	انحراف معیار	میانگین نمره	فرابانی	حوزه‌های تحصیلی	
۰/۰۴۴	۲/۷۲۳	۳	۲۲/۰۴۷	بین گروه‌ها	sig	F	۱/۴۶۳	۴/۸۰	۱۰۰	علوم انسانی
		۳۹۶	۱۰۶۸/۸۳	درون گروه‌ها			۲/۰۴۴	۵/۳۸	۱۰۰	علوم پایه
		۳۹۹	۱۰۹۰/۸۷۸	جمع	۰/۰۸	۳/۹۹	۱/۴۸۶	۴/۹۳	۱۰۰	مهندسی
							۱/۵۰۷	۴/۸۲	۱۰۰	کشاورزی

جدول ۵. نتایج آزمون تعقیبی دانکن ($\alpha=۰/۰۵$)

زیر مجموعه برای آلفا = ۰/۰۵			
۲	۱	فرابانی	حوزه‌های تحصیلی
	۴/۸	۱۰۰	علوم انسانی
	۴/۸۲	۱۰۰	کشاورزی
۴/۹۳	۴/۹۳	۱۰۰	فنی و مهندسی
۵/۳۸		۱۰۰	علوم پایه
۰/۰۵۳	۰/۶۰۲		p-value

1. Duncan

در فرضیه ۵ تفاوت بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در دوره‌های زمانی مختلف مورد آزمون قرار گرفت.

جدول ۶. توزیع فراوانی پایان‌نامه‌ها بر حسب سال نگارش، به تفکیک حوزه موضوعی

جمع	کشاورزی	فنی و مهندسی	علوم پایه	علوم انسانی	حوزه موضوعی سال نگارش
۵	۱	۱	۳	۰	۱۳۶۸-۱۳۷۰
۱۴	۵	۱	۶	۲	۱۳۷۱-۱۳۷۳
۳۷	۱۴	۷	۱۱	۵	۱۳۷۴-۱۳۷۶
۱۰۲	۳۷	۲۸	۱۲	۲۵	۱۳۷۷-۱۳۷۹
۱۱۴	۲۳	۲۷	۲۵	۳۹	۱۳۸۰-۱۳۸۲
۱۲۸	۲۰	۳۶	۴۳	۲۹	۱۳۸۳-۱۳۸۵
۴۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع

در این آزمون، با توجه به این که مجموع پایان‌نامه‌های مربوط به سال‌های قبل از ۱۳۷۷ موجود در نمونه نسبت به حجم نمونه سایر دوره‌های زمانی خیلی کم و قابل مقایسه با آن‌ها نبود از آزمون حذف شد. سپس برای اطلاع از هر گونه تفاوت معنی‌دار بین میزان هم‌خوانی (اعم از هم‌خوانی کامل، نسبی و عدم هم‌خوانی) کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در دوره‌های زمانی مختلف (از ۱۳۷۷ به بعد) از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که بدون درنظر گرفتن «عدم هم‌خوانی»، تفاوت معنی‌داری در سطح ۰/۰۵ بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در دوره‌های زمانی مختلف وجود دارد. برای این که دقیقاً مشخص شود تفاوت معنی‌دار مشاهده شده مربوط به کدام دوره‌های زمانی است، در مورد هم‌خوانی «نسبی» و «کامل»، از آزمون تعقیبی (دانکن) استفاده شد.

تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های مسدود

میزان همخوانی کلیدواژه های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه سازان در ...

جدول ۷. نتایج آزمون تعقیبی دانکن ($\alpha=0.05$)

ذیر مجموعه برای $\alpha=0.05$		نیازمندی		نیازمندی		ذیر مجموعه برای $\alpha=0.05$		نیازمندی		نیازمندی		نیازمندی		
۲	۱	۰/۹۹	۱۰۲	۷۷-۷۹	۱/۱۶	۱/۱۶	۱۱۴	۸۰-۸۲	۲/۰۵	۱۱۴	۸۰-۸۲	۲/۱۲	۱۲۸	۸۳-۸۵

همان گونه که در جدول ۷ مشاهده می شود، از نظر «هم خوانی کامل» بین دوره زمانی اول با دوره های زمانی دوم و سوم، و از نظر «هم خوانی نسبی» بین دوره زمانی اول و سوم تفاوت معنی دار وجود دارد.

در فرضیه ۶ تفاوت بین میزان بازیابی با استفاده از کلیدواژه های مستخرج از چکیده و میزان بازیابی با توصیفگرهای نمایه سازان مورد آزمون قرار گرفت. برای آزمون این فرضیه، طی دو مرحله میزان بازیابی از طریق کلیدواژه های مستخرج و توصیفگرها مقایسه شد. در مرحله نخست جست وجو از طریق کلیدواژه ها و توصیفگرهایی که دارای «هم خوانی نسبی» بودند (از هر حوزه ۳۰ کلیدواژه و ۳۰ توصیفگر)، انجام شد. سپس برای اطلاع از وجود هرگونه تفاوت معنی داری بین میزان بازیابی با استفاده از کلیدواژه های چکیده و توصیفگرها، داده های به دست آمده از فراگرد جست وجو با استفاده از آزمون تی دو نمونه ای مستقل^۱ با یکدیگر مقایسه شدند. یافته ها نشان داد بین میزان بازیابی کلیدواژه ها و میزان بازیابی توصیفگرها در سطح 0.05 تفاوت معنی داری وجود دارد ($t= -2.53$; $p-value=0.02$). میانگین بازیابی با استفاده از توصیفگرها بیش از میانگین بازیابی با کلیدواژه ها است.

در مرحله دوم میزان بازیابی از طریق کلیدواژه های مستخرج و توصیفگرهای دارای «هم خوانی کامل» مقایسه شد. یافته های حاصل از فراگرد جست وجو نشان داد که بین میزان بازیابی از طریق کلیدواژه ها و توصیفگرها که دارای «هم خوانی کامل» بودند، تفاوت معنی داری وجود ندارد.

1. Independent- Samples T Test

در اولین پرسش اساسی پژوهش، میزان گزینش توصیفگرها از کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پرسیده شد که با توجه به جدول ۸ مشخص گردید که ۵۱/۹۵ درصد توصیفگرها نمایه‌سازان-به طور کامل یا نسبی-با کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده هم‌خوانی دارد و این تأییدی بر نقش و اهمیت چکیده مدارک در نمایه‌سازی دستی، نمایه‌سازی رایانه‌ای (بیشتر نمایه‌سازی به کمک رایانه) و تدریس نمایه‌سازی است.

جدول ۸ وضعیت هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرها
نمایه‌سازان به تفکیک حوزه‌های موضوعی

جمع		کشاورزی		فنی و مهندسی		علوم پایه		علوم انسانی		حوزه‌ها	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	هم‌خوانی
۳۱/۶۵	۶۳۳	۳۴/۲۱	۱۶۹	۲۵/۱	۱۲۴	۲۵	۱۳۴	۴۲	۲۰۶		وضعیت هم‌خوانی
											هم‌خوانی کامل
۲۰/۳	۴۰۷	۱۷/۸۱	۸۸	۲۶/۴	۱۳۰	۲۲/۱	۱۱۸	۱۴/۷۰	۷۱		هم‌خوانی نسبی
											هم‌خوانی کامل و نسبی
۵۱/۹۵	۸۳۹	۵۲/۰۲	۲۵۷	۵۱/۵	۲۵۴	۵۷/۷	۲۵۲	۵۷/۷	۲۷۷		
											عدم هم‌خوانی
۴۸/۰۵	۹۶۱	۴۷/۹۸	۲۳۷	۴۸/۵	۲۳۹	۵۲/۹	۲۸۲	۴۲/۳۰	۲۰۳		
											جمع
۱۰۰	۲۰۰۰	۱۰۰	۴۹۴	۱۰۰	۴۹۳	۱۰۰	۵۳۴	۱۰۰	۴۸۰		

در پرسش اساسی دوم، توصیفگرها از نظر نظام دستوری «تک‌واژه، ترکیب‌واژه، مفرد و جمع» بررسی شد. یافته‌ها در قالب جدول ۹ نشان می‌دهد که ۵۰/۲۶ درصد توصیفگرها به شکل ترکیب‌واژه و بقیه به شکل تک‌واژه هستند.

جدول ۹ نسبت توصیفگرها تک‌واژه به توصیفگرها ترکیب‌واژه به تفکیک حوزه‌های موضوعی مختلف

جمع		کشاورزی		مهندسی		علوم پایه		علوم انسانی		حوزه‌ها	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	توصیفگرها
۴۹/۷۴	۹۴۴	۴۸/۱	۲۴۸	۵۰/۷۵	۲۳۸	۴۶/۲	۲۳۶	۵۵/۰۹	۲۲۲		وضعیت توصیفگرها
											توصیفگر تک‌واژه
۵۰/۲۶	۹۵۴	۵۱/۹	۲۶۷	۴۹/۲۵	۲۳۱	۵۳/۸	۲۷۵	۴۴/۹۱	۱۸۱		توصیفگر ترکیب‌واژه

در پژوهش حاضر کلماتی که با پسوندهای «ان، ات، جات و ها» و کلماتی که طبق قاعده زبان عربی به شکل مکسر جمع بسته شده بودند، کلمات جمع در نظر گرفته شد. یافته‌ها نشان داد که ۹۳/۲ درصد توصیفگرهای مفرد به کار برده شده‌اند. در ادامه، کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها از دیدگاه مفرد و جمع مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که همانند توصیفگرهای مفرد بیش از کلیدواژه‌های جمع هستند. (جدول ۱۰)

جدول ۱۰. نسبت توصیفگرهای مفرد به توصیفگرهای جمع به تفکیک حوزه‌های موضوعی مختلف

جمع		کشاورزی		مهندسی		علوم پایه		علوم انسانی		حوزه‌ها		وضعیت توصیفگرهای توصیفگر مفرد
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۹۳/۲	۱۷۶۹	۹۴/۴	۴۸۶	۹۷/۹	۴۵۹	۹۳/۹۳	۴۸۰	۸۵/۳۶	۳۴۴	۸۵/۳۶	۳۴۴	توصیفگر مفرد
۶/۸	۱۲۹	۵/۶	۲۹	۲/۱	۱۰	۶/۰۷	۳۱	۱۴/۶۴	۵۹	۱۴/۶۴	۵۹	توصیفگر جمع

در پرسشناسی سوم پژوهش، میزان انسجام بین متخصصان موضوعی و نمایه‌سازان بررسی شد. بدین معنی که دو یا چند نمایه‌ساز به چه میزان در انتخاب اصطلاح نمایه‌ای خاصی با یکدیگر هم عقیده بوده (انسجام بین نمایه‌سازان^۱) و یا این که یک نمایه‌ساز در دوره‌های زمانی مختلف نمایه‌سازی مدرکی واحد، در انتخاب اصطلاحات نمایه‌ای یکدست عمل کرده است (انسجام درون نمایه‌ساز^۲). فرمول‌های متنوعی برای سنجش میزان انسجام پیشنهاد شده است؛ اما مفهوم کلی آن‌ها یکسان است و نتایج مشابهی ارائه می‌دهند. بنابراین، می‌توان میزان انسجام را با نسبت تعداد واژه‌های مشترک انتخابی نمایه‌سازان به کل واژه‌های انتسابی ($\frac{AB}{A+B}$) محاسبه کرد (لنکستر، ۱۳۸۲). در این پژوهش از همین فرمول برای سنجش میزان انسجام بین نمایه‌سازان (A) و متخصصان موضوعی (B) استفاده شد. یافته‌ها (جدول ۱۱) نشان داد که برخلاف انتظار میزان انسجام در حوزه علوم انسانی (۳۰/۴ درصد) بیش از دیگر حوزه‌های موضوعی است. همچنین ۲۰/۲ درصد انسجام بین نمایه‌سازان و متخصصان موضوعی وجود دارد.

1. inter-indexer consistency

2. intra-indexer consistency

جدول ۱۱. میزان انسجام بین نمایه‌سازان و متخصصان موضوعی به تفکیک حوزه‌های موضوعی

	درصد انسجام	جمع	درصد انسجام	درصد انسجام	کشاورزی	درصد انسجام	فنی و مهندسی	درصد انسجام	علوم پایه	درصد انسجام	علوم انسانی
۲۰/۲	۶۳۳	۲۰/۱	۱۶۹	۱۴/۷	۱۲۴	۱۷	۸۳۸	۱۳۴	۲۰۶	AB	
	۳۱۳۱		۸۴۰					۷۷۶	۳۰/۴	۶۷۷	A+B

نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر که میزان هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده پایان‌نامه‌ها توسط متخصصان موضوعی با توصیفگرهای نمایه‌سازان بررسی شد، مشخص گردید که بین تعداد گروه‌های کلیدواژه‌ای چکیده‌ها و میزان هم‌خوانی آن‌ها با توصیفگرهای همچنین بین تعداد کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده و تعداد توصیفگرهای اختصاص یافته رابطه معنی‌داری وجود دارد.

بین میانگین کلیدواژه‌های مستخرج در حوزه علوم پایه با سایر حوزه‌های موضوعی، به استثنای حوزه فنی و مهندسی، تفاوت معنی‌دار وجود دارد. به نظر می‌رسد که در حوزه علوم پایه کلیدواژه‌های خاص‌تر و متنوع‌تری نسبت به سایر حوزه‌ها انتخاب می‌شود. ممکن است ملموس و عینی بودن اصطلاحات یا مفاهیم این حوزه در این زمینه مؤثر بوده باشد.

در حوزه‌های موضوعی مختلف بین هم‌خوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان تفاوت معنی‌دار وجود دارد. نتایج نمایانگر این بود که در حوزه‌های علوم پایه و فنی و مهندسی میزان تبعیت توصیفگرهای نمایه‌سازان از کلیدواژه‌های چکیده پایان‌نامه‌ها، کم‌تر مورد توجه بوده است. با استناد به اطلاعات به دست آمده از اختصاص توصیفگرهای توجه بیش‌تر به کلیدواژه‌های چکیده که در پیوند مستقیم با محتوای پایان‌نامه‌ها هستند، به خصوص در حوزه‌های علوم پایه و فنی و مهندسی لازم به نظر می‌رسد.

میزان ۳۱/۶۵ درصد «هم‌خوانی کامل» بین کلیدواژه‌های مستخرج و توصیفگرهای نمایه‌سازان؛ و به طور کلی وابستگی ۵۱/۹۵ درصد توصیفگرهای نمایه‌سازان (هم‌خوانی کامل و

تحقيقات اطلاع رسانی و کتابخانه های معرفت

میزان همخوانی کلیدواژه های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه سازان در ...

نسبی) به کلیدواژه های مستخرج تأییدی بر نقش و اهمیت چکیده مدارک در سازماندهی اطلاعات مربوط به آن هاست. همان گونه که فراست^۱ (۱۹۸۹)، گیل- لیوا، رودریگز و جوس^۲ (۱۹۹۷)، گیل- لیوا و انسو آروبو (۲۰۰۷)، انصاری (۱۳۷۹)، و ایرانشاهی (۱۳۸۲) در پژوهش های خود در مورد کلیدواژه های عنوان یا کلیدواژه های مؤلفان به این نتیجه رسیدند.

در رابطه با دوره های زمانی مختلف، نتایج پژوهش تفاوت معنی داری بین هم خوانی کلیدواژه های مستخرج با توصیفگرها نشان داد و در عین حال مشاهده شد که با گذشت زمان، میزان «هم خوانی کامل» افزایش یافته است. لذا می توان نتیجه گرفت در سال های اخیر در نمایه سازی، کلیدواژه های چکیده بیشتر مورد توجه قرار گرفته اند و چکیده پایان نامه ها نیز بار اطلاعاتی افزون تری را منتقل کرده و پژوهشگران در نگارش چکیده های خود دقت بیشتری نموده اند.

از نظر نظام دستوری (ترکیب واژه، تک واژه، مفرد و جمع)، نسبت تقریباً یکسانی بین توصیفگرها ترکیب واژه (۵۰/۲۶) و تک واژه (۴۹/۷۴) وجود دارد. افرون براین، مشخص شد که توصیفگرها از نظر مفرد (۹۳/۲) و جمع (۶/۸) تا حد زیادی با مفرد (۷۸/۶۵) و جمع (۲۱/۳۵) بودن کلیدواژه ها هم خوان هستند و شاید به همین دلیل در زبان فارسی برخلاف زبان انگلیسی بیشتر از واژه های مفرد در امر نمایه سازی استفاده می شود.

در رابطه با میزان بازیابی از طریق کلیدواژه های مستخرج و توصیفگرها، در حالت «هم خوانی نسبی» میزان بازیابی از طریق توصیفگرها بیش از میزان بازیابی از طریق کلیدواژه ها بود. ایرانشاهی (۱۳۸۲)، ووربیج^۳ (۱۹۹۸) و آرلانو^۴ (۲۰۰۰) در پژوهش های خویش نیز به این نتیجه رسیدند؛ اما، نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش پیترز و کورث^۵ (۱۹۹۱) و چشم سه رابی (۱۳۷۸) مغایرت دارد. به نظر می رسد این نتیجه ناشی از اجرای طرح پژوهشی «ساماندهی توصیفگرها پایگاه اطلاعاتی مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران (جستجوی هوشمند)» توسط واحد خدمات ماشینی پژوهشگاه در سال ۱۳۸۰ باشد (پارسی اصفهانی، ۱۳۸۰). قبل از اجرای این طرح به دلایلی نظیر نبود دستور کار مشخص و مدون برای نمایه سازی، تغییر کارشناسان و سلیقه های مختلف در امر نمایه سازی و مانند آن باعث ناهمگونی و نابسامانی زیاد

1. Frost
3. Voorbij

2. Gil- Leiva, Rodriguez & Jose
4. Arellano

5. Peters & Kurth

توصیفگرها شده بود و پس از هر جست‌وجو رکوردهای بسیاری بازیابی نمی‌شد. شاید یکی دیگر از دلایل کسب این نتیجه خاص‌تر بودن کلیدواژه‌های استخراج شده توسط متخصصان موضوعی نسبت به توصیفگرهای موجود در پایگاه باشد. همچنین از دلایل دیگر شاید بتوان به این نکته اشاره کرد که توصیفگرهای موجود در پایگاه ترکیبی از زبان کنترل شده و زبان طبیعی هستند و با توجه به نتایج پژوهش‌های پژوهشگرانی چون هنزلر^۱ (۱۹۷۸)، شفرد، فیلیپس و لویی^۲ (۱۹۸۷)، شاو^۳ (۱۹۹۴) و میدامال^۴ (۱۹۹۸) استفاده هم‌زمان از کلیدواژه‌ها و توصیفگرها منجر به بازیابی مطلوب اطلاعات می‌شود.

هرچند انتظار می‌رفت به دلایل همچون فاصله خالی اضافی بین کلیدواژه‌ها یا توصیفگرهای مرکب، بین میزان بازیابی کلیدواژه‌ها و توصیفگرهایی که «هم‌خوانی کامل» داشتند تفاوت معنی‌دار وجود داشته باشد؛ اما نتایج پژوهش چنین چیزی را نشان نداد. به‌نظر می‌رسد تغییر در یکی از بخش‌های طرح (جست‌وجوی هوشمند) و افزودن امکاناتی برای حذف فاصله خالی اضافی بین واژه‌های مرکب در این زمینه مؤثر بوده است.

در بخش پایانی این پژوهش میزان انسجام بین نمایه‌سازان و متخصصان موضوعی بررسی شد. وضعیت مطلوب و پیش‌فرض این بود که میزان انسجام در حوزه علوم انسانی نسبت به سایر حوزه‌های مورد بررسی کم‌تر باشد، چون فرد در این حوزه با کلمات انتزاعی بیشتری سروکار دارد؛ اما، نتایج پژوهش چنین چیزی را نشان نداد. نتیجه مشاهده شده شاید ناشی از تعداد اصطلاحات اختصاص یافته به مدارک باشد، چون میانگین کلیدواژه‌های اختصاص یافته در این حوزه نسبت به سایر حوزه‌ها کم‌تر بود. همان‌گونه که لنکستر (۱۳۸۲) می‌گوید هر چه تعداد اصطلاحات اختصاص یافته کم‌تر باشد، میزان انسجام بیشتر است. به‌نظر می‌رسد وابستگی به حوزه‌های علوم انسانی و کتابدار بودن بیشتر نمایه‌سازان^۵ این پایگاه در کسب این نتیجه مؤثر بوده است.

1. Henzler
3. Shaw

2. Shepherd, Philips, & Lui
4. Muddamalle

۵. بر اساس اطلاعات به دست آمده از پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران از بین نمایه‌سازان پژوهشگاه یک نفر از حوزه علوم پایه و یک نفر از حوزه فنی و مهندسی هستند و بقیه از رشته کتابداری و سایر رشته‌های علوم انسانی هستند.

تحقیقات اطلاع‌رسانی و
کتابخانه‌ها

میزان همخوانی کلیدوازه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در ...

منابع

- انصاری، مریم (۱۳۷۹). بررسی انطباق میان توصیفگرهای نمایه‌سازی و کلیدوازه‌های عنوان پایان‌نامه‌های دکتری تخصصی کودکان، زنان، قلب و عروق و روانپردازشی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی ایران، تهران.
- ایرانشاهی، محمد (۱۳۸۲). بررسی میزان همخوانی کلیدوازه‌های عنوان و توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه چکیده‌پایان‌نامه‌های ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی، مشهد.
- پارسی اصفهانی، امیر (۱۳۸۰). ساماندهی توصیفگرهای پایگاه‌های اطلاعاتی مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران (جستجوی هوشمند). طرح پژوهشی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران.
- پائو، میراندا لی (۱۳۷۸). مفاهیم بازیابی اطلاعات. ترجمه اسدالله آزاد و رحمت‌الله فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی.
- چشم‌سهرابی، مظفر (۱۳۷۸). تأثیر استفاده از اصطلاح‌نامه در بانک‌های اطلاعاتی کتابشناختی بر میزان جامعیت، مانعیت و مدت زمان جستجوی اطلاعات بازیابی شده. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
- دیانی، محمدحسین (۱۳۸۲). گلوگاه‌های پژوهش در علوم اجتماعی. تهران: کتابخانه رایانه‌ای.
- لکستر، اف دبلیو (۱۳۸۲). نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی: مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: چاپار.
- معمار‌طوعی، محبوبه (۱۳۸۱). نحوه نمایه‌سازی پایان‌نامه‌ها در مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران. فصلنامه کتاب، ۱۳ (۲)، ۵۱-۵۷.

References

- Arellano, F. (2000). Subject searching in online catalogs including Spanish and English material. *Cataloging and Classification Quarterly*, 28 (2), 45-56. Retrieved September 12, 2009, from: <http://www.informaworld.com/smpp/content~content=a904771544&db=all>
- Frost, C. (1989). Title word as entry vocabulary to LCSH: Correlation between assigned LCSH term and derived terms from title. *Cataloging & Classification Quarterly*, 10 (1,2), 165-179.
- Gil-Leiva, I. & Alonso-Arroyo, A. (2007). Keywords Given by Authors of Scientific Articles in Database Descriptors. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 58 (8), 1175–1187. Retrieved October, 10, 2009, from: <http://www3.interscience.wiley.com/cgi-bin/fulltext/28005/PDFSTART>
- Gil-Leiva, I. & Rodríguez Muñoz, J.V. (1997). Análisis de los descriptors de diferentes áreas del conocimiento indizadas en bases de datos del CSIC. Aplicación a la indización automática [Descriptors analysis on different knowledge areas in CSIC databases. Application on automatic indexing]. *Revista Española de Documentación Científica*, 20 (2), 150–161. Retrieved

- January, 8, 2009, from: <http://sciencelinks.jp/j-st/article/200203/0000 200203 02 A 0116 54.php>
- Henzler, R. G. (1978). Free or controlled vocabularies: some statistical user-oriented evaluations of biomedical information systems. *International Classification*, 5 (21, 26), 21-26.
- Mark, T. & Tarullo, H. (2003). Technology and the transformation of abstracting and indexing services. *Serials Review*, 29 (3), 213-220.
- Muddamalle, M.R. (1998). Natural language versus controlled vocabulary in information retrieval: a case study in soil mechanics. *Journal of American Society for Information Science*, 49 (10), 881-887. Retrieved marc, 10, 2009, from:
<http://www.informaworld.com/smpp/content~content=a904771544&db=all>
- Peters, T.A. & Kurth, M. (1991). Controlled and uncontrolled vocabulary subject searching in an academic library catalog. *Information Technology and Libraries*, 10 (3), 201-211. Retrieved October, 15, 2009, from:
<http://www.informaworld.com/smpp>
- Shaw, W. M. (1994). Retrieval expectations, cluster-based effectiveness, and performance standards in the CF database. *Information Processing and Management : an International Journal*, 30 (5), 11- 723. Retrieved February, 15, 2009, from: <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=185797.185814>
- Shepherd, M.; Phillips, A. & Lui, W. J. (1983). Overlap of title keyword and Assigned Descriptors in the OON Database. *Canadian Journal of Information Service*, 12 (1), 58-66. Retrieved July, 12, 2009, from: <http://proquest.umi.com>
- Voorbij, H. (1998). Title keywords and subject descriptors: a comparison of subject search entries of books in the humanities and social sciences. *Journal of Documentation*, 54 (4), 466-476. Retrieved july, 8, 2009, from:
<http://www.emeraldinsight.com/Insight/advancedSearch>

به این مقاله این گونه استناد کنید:
نوکاریزی، محسن و دهقانی، کلثوم (۱۳۹۰). میزان همخوانی کلیدواژه‌های مستخرج از چکیده با توصیفگرهای نمایه‌سازان در پایگاه «چکیده پایان‌نامه‌های ایران». *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌ها* عمومی، ۱۷ (۳)، ۴۷۷-۴۹۴.